

2020-02-06
U2020/00363/S**Utbildningsdepartementet**Statens skolverk
Box 4002
171 04 SolnaSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Ändring av uppdraget att genomföra ett utvecklingsarbete för tidiga och samordnade insatser för barn och unga samt förlängd tid för uppdraget

Regeringens beslut

Uppdraget till Statens skolverk och Socialstyrelsen om att genomföra ett utvecklingsarbete för tidiga och samordnade insatser för barn och unga (U2017/01236/GV) ändras på så vis att det inom ramen för uppdraget dessutom ska riktas särskilda insatser mot dels riskgrupper bland barn och unga i socialt utsatta områden, dels barn och unga som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.

Inom ramen för utvecklingsarbetet ska Skolverket och Socialstyrelsen sprida kunskap och goda erfarenheter till kommuner, regioner och andra relevanta aktörer.

Skolverket ska även fortsättningsvis vara sammankallande och samordnande myndighet för uppdraget och ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet och Socialdepartementet) informerat om hur arbetet med uppdraget fortskrider. I arbetet ska myndigheterna samverka med berörda aktörer, exempelvis Delegationen mot segregation (Delmos). I frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck ska myndigheterna vidare samverka med Jämställdhetsmyndigheten och Länsstyrelsen Östergötland (nationella kompetensteamet).

Uppdraget förlängs och ska slutredovisas till regeringen (Utbildningsdepartementet med kopia till Socialdepartementet) senast den 16 juni 2023. Delredovisningar ska inte längre lämnas. Av slutredovisningen ska resultatet

av uppföljningen, utvärderingen och de särskilda insatserna samt hur slutsatserna av arbetet har spridits framgå.

Skälen för regeringens beslut

Den 16 mars 2017 gav regeringen Skolverket och Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra ett treårigt utvecklingsarbete i syfte att stärka samverkan mellan elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten så att barn och unga får tidiga och samordnade insatser (U2017/01236/GV).

Tidiga och samordnade insatser är viktiga för att förhindra att barn och unga, oavsett var de bor, far illa eller riskerar en ogynnsam utveckling. För att dessa insatser ska bli framgångsrika måste det finnas strukturer för samverkan som fungerar över tid, håller hög kvalitet och utgår från alla barn och ungas behov.

Behovet av insatser i socialt utsatta områden

Den 21 september 2019 presenterade regeringen ett 34-punktsprogram med åtgärder mot gängkriminalitet. Av programmet framgår bl.a. att Skolverket och Socialstyrelsen ska rikta särskilda satsningar mot riskgrupper i socialt utsatta områden inom ramen för det nu aktuella uppdraget.

Forskning visar att det finns många olika riskfaktorer för brott, som både förknippas med individen själv och med olika sociala sammanhang som familjen, skolan, närsamhället och kamratkretsen. Insatser som samtidigt fokuserar på ett flertal riskfaktorer i olika sociala miljöer bedöms ge bäst effekt. Forskning pekar på att de mest lovande insatserna mot en kriminell utveckling är de som sätts in tidigt. För att långsiktigt kunna minska brottsligheten är åtgärder riktade mot barn och unga därför av stor vikt. Det handlar då om insatser på flera olika nivåer. Det rör sig dels om generella insatser inom till exempel skolan, dels om insatser som är direkt riktade mot barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet, missbruk och beroende. I socialt utsatta områden kan det finnas riskfaktorer som exempelvis innebär att barn och unga utsätter andra för brott eller själva utsätts för brott. Därför är det angeläget med tidiga och samordnade insatser som kan bidra till att förebygga kriminalitet, normbrytande beteende och brottsutsatthet bland barn och unga.

Regeringen bedömer att insatserna mot det grova våldet och nyrekryteringen till gäng- och nätverksmiljöer måste intensifieras. En del i detta arbete är

särskilda insatser som riktas mot barn och unga i socialt utsatta områden, vilket också är en viktig del i regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation.

Behovet av insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck

Utredningen om starkare skydd mot barnnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv konstaterar i sitt slutbetänkande (SOU 2018:69) att hedersrelaterat våld och förtryck är ett mångsidigt problem som kräver att myndigheter samverkar.

De barn och unga som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck är ofta i behov av insatser från flera aktörer. Därför är samverkan mellan skolan och dess elevhälsa, hälso- och sjukvården och socialtjänsten särskilt viktig i dessa sammanhang. För att kunna vidta effektiva åtgärder mot hedersrelaterat våld och förtryck är det också angeläget att kunskapen om dessa frågor ökar.

Regeringen bedömer att insatserna mot hedersrelaterat våld och förtryck måste intensifieras. En del i detta arbete är särskilda insatser som riktas mot barn och unga som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. I frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck kan barns och föräldrars intressen stå i konflikt med varandra. Det är därför viktigt med ett tydligt barnrättsperspektiv.

I myndigheternas arbete ska såväl barn som unga, oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck eller sexuell läggning beaktas.

På regeringens vägnar

Anna Ekström

Linda Norman Torvang

Kopia till

Statsrådsberedningen
Justitiedepartementet/KRIM, PO, L5
Socialdepartementet/FST, FS
Finansdepartementet/BA, OFA K, OFA FSÖ
Utbildningsdepartementet/GV
Kulturdepartementet/CSM
Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM, MRB, AIS
Regeringskansliets förvaltningsavdelning
Riksdagen, socialutskottet, utbildningsutskottet
Delegationen mot segregation (Delmos)
Folkhälsomyndigheten
Inspektionen för vård och omsorg
Jämställdhetsmyndigheten
Sameskolstyrelsen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Statens skolinspektion
Länsstyrelsen i Östergötland
Friskolornas riksförbund
Handikappförbunden
Idéburna skolors riksförbund
Sveriges Kommuner och Regioner